

ŞƏRQ qapısı

Doğma, canım-varlığım qədər sevdiyim Azərbaycanım mənim qibləgahımdır

Qəzet 1921-ci ildən çıxır

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti

Sayı: 22 (24.159)

4 fevral 2023-cü il, şənbə

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

www.serqqapisi.az

Qiyməti 30 qəpik

Cənubi Qaz Dəhlizi layihəsinin uğurla həyata keçirilməsi yüksək səviyyədə qarşılıqlı etimaddır Bakıda Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin 9-cu və Yaşıl Enerji Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin 1-ci iclaslarının açılışı olub Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev açılışda iştirak edib

Fevralın 3-də Bakıda, "Gülüstən" sarayında Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin 9-cu və Yaşıl Enerji Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin 1-ci iclaslarının açılışı olub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev açılışda iştirak edib.

Dövlətimizin başçısı tədbirdə çıxış edib.

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

– Hörmətli Prezident Yohannis.

Hörmətli komissar Simson.

Hörmətli qonaqlar, xanımlar və cənablar.

Əvvəlcə mən Rumıniya Prezidentini salamlamaq istəyirəm. O, Azərbaycana rəsmi səfərə gəlib və bugünkü mühüm tədbirdə iştirakına görə təşəkkürümü bildirirəm. Bu, bir daha onu göstərir ki, Rumıniya enerji təhlükəsizliyi məsələlərinə böyük diqqət yetirir və bizim gələcək ümumi addımlar strateji tərəfdaş olan ölkələrimiz arasında əlaqələndirmə nəticəsində atılacaqdır.

Mən xüsusi olaraq xanım komissar Simsona təşəkkürümü bildirmək istəyirəm ki, o bizim bütün təşəbbüslərimizə davamlı dəstək verib və Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasının toplantısının çox fəal həmsədrinə olub və bu mühüm layihənin uğurlu icrasına töhfə verib.

Biz bu gün artıq doqquzuncu dəfədir ki, toplarıq və əlbəttə, bir çox məsələlər haqqında danışımalıyıq, adətən, etdiyimiz kimi, görülən işləri nəzərdən keçirməliyik və ən vacibi, gələcək addımlarımızı planlaşdırmalıyıq.

Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasının səkkizinci toplantısından sonra dünyada çox şey dəyişibdir. O toplantı bir il öncə burada keçirilmişdi. Dünya dəyişib, enerji təhlükəsizliyi məsələlərinin hər bir ölkə üçün əhəmiyyəti daha da artır və adətən, görüşlərdə söylədiyimiz kimi enerji təhlükəsizliyi, həqiqətən, milli təhlükəsizlik məsələsidir. Yeni marşrutların qurulması və yeni mənbələrin cəlb olunmasına gəldikdə, bütün bunlar birgə söyləyimizlə edilmişdir və indi görünür, bu heç vaxt görünmədiyi kimi vacibdir. Yaxşı haldır ki, biz hər bir şeyi vaxtında etdik, vaxt itirmədik. Baxmayaraq ki, Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin icrasında müəyyən yubanmalar oldu, lakin biz onu mümkün qədər tez başa çatdırmağa çox sadıq idik. İndi isə biz artıq onun genişləndirilməsi haqqında danışıq.

Cənub Qaz Dəhlizi iki ildən bir az çox vaxt əvvəl açıldı. Bu gün biz artıq TANAP-ın 16 milyard kubmetrdən 30 milyard kubmetrə qədər genişləndirilməsini nəzərdən keçiririk və TAP-ın 10 milyard kubmetrdən 20 milyard kubmetrə genişləndirilməsi haqqında danışıq.

Bu, alternativ enerji mənbəyinə böyük ehtiyac duyulduğunu göstərir. Bu, enerji təchizatının davamlı şaxələndirilməsinin zəruriliyini nümayiş etdirir. Biz buna hazırıq. Ona görə əvvəlki illərdə birgə söyləyimizlə görülmüş bütün işlər bu gün bizim səlahiyyətimizdədir və bizim heyətimiz daha da böyüyür, bu gün bu zalda daha çox bayraqlarımız və hörmətli qonaqlarımız var.

Ötən il bir neçə vacib hadisə oldu. Bu da bizim enerji təhlükəsizliyi sahəsində ümumi öhdəliyimizi nümayiş etdirir. Əvvəlcə, mən mühüm bir sənədi qeyd etmək istərdim. O sənəd ötən ilin iyulunda Bakıda Avropa Komissiyasının rəhbəri xanım Ursula Fon der Lyayen və mənəim tərəfimdən imzalanmış enerji sahəsində Strateji Tərəfdaşlıq haqqında Memorandumdur və o, əslində, gələcək planlarımız üçün aydın yol xəritəsidir. Avropaya qaz ixracımızı 2027-ci ilə qədər iki dəfə artırmağı planlaşdırırıq və bu, mümkündür, çünki bizim resurslarımız var. Bizim qarşılıqlı siyasi iradəmiz və çox yüksək səviyyədə etimadımız mövcuddur. Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin uğurla həyata keçirilməsinin mühüm amillərindən biri, təbii ki, həll olunmalı texniki və bəzən siyasi məsələlərdən başqa, yüksək səviyyədə qarşılıqlı etimaddır və mən bunu qarşılıqlı həmrəylik adlandırırdım. Məhz bu halda, əgər kiminsə nəyə isə ehtiyacı olanda biz dərhal dəstək verməyə çalışırıq. Hesab edirəm ki, bu, gələcək işlərdə bizi istiqamətləndirəcək tərəfdaşlığın yaxşı rühudur. Xüsusən indi, Cənub Qaz Dəhlizinin Məşvərət Şurası çərçivəsində, biz ilk olaraq Yaşıl Enerji Məşvərət Şurasını keçirəcəyik.

Digər mühüm bir hadisə isə Yunanıstanla Bolqarıstan arasında interkonnektorun açılması idi. Bu, Cənub Qaz Dəhlizi layihəsi və müəyyən dərəcədə onun şaxələndirilməsi sayəsində oldu və nəticədə, bizim üçün təbii qazımızın artıq Bolqarıstana təchizini baş-

Azərbaycan Respublikasının İran İslam Respublikasındakı Səfirliyinə qarşı törədilmiş terror aktının qarşısının alınmasında iştirak etmiş şəxslərin təltif edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram:

2023-cü il yanvarın 27-də Azərbaycan Respublikasının İran İslam Respublikasındakı Səfirliyinə qarşı törədilmiş terror aktının qarşısının alınması zamanı həyat və sağlamlıq üçün real təhlükə şəraitində xidməti borcu yerinə yetirərək mərd və qətiyyətli hərəkətlərinə görə aşağıdakı şəxslərin təltif edilməsinə qərar verilir.

1-ci dərəcəli "Rəşadət" ordeni ilə

Taghiyev Vasif Natiq oğlu

"Vətən uğrunda" medalı ilə

Əsgərov Orxan Rizvan oğlu (ölümündən sonra)

İmanov Mahir Kamil oğlu.

İlham ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 3 fevral 2023-cü il

etmiş olar.

Təbii qaz ixracı artır – 2021-ci ildə, təxminən, 19 milyard kubmetr, ötən il isə 22,6 milyard kubmetr olmuşdur. Biz bu il onun 24,5 milyard kubmetr olmasını gözləyirik. Bu o deməkdir ki, Avropa Komissiyası ilə Anlaşma Memorandumu uğurla icra olunur. Biz nəinki hasilatı, o cümlədən ixracı artırırıq və həmçinin onun coğrafiyasını genişləndiririk. Əminəm ki, layihəyə qoşulmuş ölkələr bu gün bunun faydasını artıq görürlər və gərəcəklər. Həmçinin digər bağlantılar və potensial interkonnektorlar vasitəsilə biz Avropada daha çox ölkələri bu layihəyə qoşa biləcəyik.

Təbii qaz resurslarına gəldikdə, mən artıq dəfələrlə bildirmişəm ki, təbii qaz ehtiyatları bizə və tərəfdaşlarımıza ən azı 100 il üçün bəs edəcək. Əlbəttə ki, biz gələcəyə doğru baxırıq və bu gün yaşıl enerji ilə bağlı Məşvərət Şurasının ilk iclası da olacaq. Heyət nisbətən kiçikdir – cəmi 4 ölkə var.

Bu gün komandamızda yalnız dörd iştirakçı ölkə olsa da, bu sayın artma potensialı var, çünki biz düşünürük ki, yalnız hökumətlər deyil, şirkətlər də bu mühüm təşəbbüsdə iştirak etməyə maraqlı göstərəcəklər. Məşvərət Şurasının ilk iclasında, sözsüz ki, konseptual məsələlər həllini tapmalıdır: öz fəaliyyətimizi necə quracağıq, hər iştirakçı ölkənin məsuliyyəti nədən ibarət olacaq, özəl şirkətlər necə cəlb olunacaq, – bu, şirkətlərdən ibarət konsorsiumu olacaq, yoxsa hər bir iştirakçı dövlət öz suveren ərazisində üzərinə düşən işi özü yerinə yetirəcək? Bütün bu məsələləri müzakirə etmək və razılaşdırmaq tələb olunur. Çünki məsələ yalnız Azərbaycanı quru və dəniz yataqlarında bərpaulunan enerjinin istehsalı, yaxud Gürcüstanla sərhədimizə qədər yeni ötürücü elektrik xəttinin çəkilməsi ilə deyil, habelə Qara dənizin dibi ilə elektrik kabelinin çəkilməsi ilə bağlıdır.

Buna görə də biz planlarımızı düzgün qurmalı və kimlərin potensial investor ola biləcəyini bilməliyik. Əlbəttə ki, biz beynəlxalq maliyyə qurumları ilə də əməkdaşlığımızı davam etdirəcəyimizə ümid edirik. Firsətdən istifadə edərək tərəfdaşlarımız olan ölkələrin hökumətlərinə minnətdarlığımı bildirmək istərdim. Bu ölkələr Türkiyə, Gürcüstan, Yunanıstan, Bolqarıstan, Albaniya, İtaliya və yeni tərəfdaşlarımız olan Rumıniya, Moldova və Macarıstandır.

Davamlı dəstəyinə və əla rəhbərliyinə görə Avropa Komissiyasına xüsusi təşəkkürümü bildirirəm. Həmçinin ABŞ və Böyük Britaniya hökumətlərinə dərin təşəkkürümü bildirmək istərdim. Çünki onlar təşəbbüsmüzü davamlı dəstəkləmiş, eləcə də investisiya və maliyyə imkanları da daxil olmaqla geniş əməkdaşlıq üçün güclü bünövrə təmin etmişlər.

Bu prosesdə iştirak edən şirkətlər, xüsusilə SOCAR və BP bir-birilə strateji əlaqələr qurmuş iki aparıcı şirkətdir. Bu əlaqələr ən azı 30 il də davam edəcəkdir. Bu gün aramızda nümayəndələrinin iştirak etdiyi aparıcı maliyyə qurumları da vardır. Bunlar Dünya Bankı,

Artd 2-ci səhifədə

Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı, Avropa İnvestisiya Bankı, Asiya İnfrastruktur və İnvestisiya Bankı, Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasıdır. Yəni bütün aparıcı maliyyə qurumları bizimlədir. Biz ümidvarıq ki, səmərəli əməkdaşlığımızı bərpa olunan enerji sahəsində də davam etdirəcəyik.

Bu gün biz Azərbaycanda "Masdar" və "ACWA Power" kimi investorlarla birlikdə günəş və külək enerjisinin istehsalı ilə bağlı iki sərəmayə layihəsini həyata keçiririk. Bu layihələrin ümumi həcmi 470 meqavatdır. Həmçinin bu yaxınlarda BP şirkəti ilə birlikdə bir layihənin icrasına başlayacağıq. Bu, işğaldan azad olunmuş Cəbrayıl rayonunun ərazisində inşa ediləcək 240 meqavatlıq elektrik stansiyası olacaqdır. Yəni cəmi 710 meqavat. Hər şey plan üzrə gedərsə, təxminən, bir il və ya ilyarım ərzində biz bu həcmdə bərpa olunan enerji istehsal edəcəyik. Bu isə yüz milyonlarla kubmetr qaxa ixrac məqsədləri üçün qənaət etməyə imkan verəcəkdir.

Bərpa olunan enerji ilə bağlı planlarımıza gəldikdə, artıq qeyd etdiklərimiz əlavə olaraq deyə bilərəm ki, hələ ki, üç əsas enerji şirkəti ilə aramızda razılaşdırılmış və imzalanmış anlaşma memorandumu var. Onlara uyğun olaraq həm quruda, həm də dənizdə 25 qiqavat bərpa olunan günəş və külək enerjisi istehsal ediləcəkdir. Bu həcm 10 qiqavata "Masdar" şirkəti, 12 qiqavata "Fortescue" şirkəti tərəfindən istehsal olunacaqdır. "ACWA Power" şirkəti isə bugünkü mərasimdə imzalanmış və hazırda icra olunan razılaşmaya əlavə olaraq 2,5 qiqavat enerjinin istehsalı üzrə öhdəlik götürəcəkdir. Bu, həqiqətən də, çox böyük potensialdır.

Qara dənizin dibi ilə çəkiləcək elektrik kabelinə gəldikdə isə iş planımızı mərhələli şəkildə və Avropanın şərtləri ilə əlaqəli şəkildə qurmaq tələb olunur. Bu həmçinin Avropa qitəsində potensial əməkdaşlıq imkanlarımızı daha geniş miqyasda müəyyən etmək üçün lazımdır. Əminəm ki, Rumıniya və Macarıstan yaşıl enerjini qəbul edəcək son məntəqələr olmayacaqdır.

Azərbaycan, həmçinin çox böyük yaşıl enerji potensialına malikdir. Bu artıq təsdiq olunmuş faktır. Yalnız dənizdə külək enerjisinin potensialı 157 qiqavattır, quruda külək və günəş enerjisinin potensialı 27 qiqavattır, iki ildən də artıq müddət əvvəl Vətən müharibəsi zamanı azad etdiyimiz torpaqlarda 10 qiqavata yaxındır. Biz həmçinin Naxçıvan Muxtar Respublikasında böyük bərpa olunan enerji potensialı müəyyən etmişik. Hazırda 500 meqavatlıq günəş elektrik stansiyasının tikintisinin mümkünlüyü ilə bağlı danışıqlar aparılır. Düşünürəm ki, bu potensial daha artıq olacaqdır. Yəni hazırda əlimizdə olan imkanlar bunlardan ibarətdir.

Qazın paylanması ilə əlaqədar yaxşı uğurlarımız var. Biz yaşıl enerji ilə bağlı saziş imzalamışıq. Biz həmçinin təbii qaz və bərpa olunan enerji imkanları arasında səmərəliliyin artırılmasına əsaslanan qarşılıqlı əlaqə yaratmalı və bunu vahid paket çərçivəsində etməliyik. Bizim güclü siyasi iradəmiz və əlbəttə ki, fəaliyyətimizin uğurlu tarixçəsi var. Bizim müxtəlif formatlarda və müxtəlif ölkələrlə birgə həyata keçirdiyimiz bütün layihələr – istər Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft boru kəməri, istər Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz boru kəməri, istərsə də Cənub Qaz Dəhlizi – hamısı uğurlu olmuşdur.

Əminəm ki, Avropa qitəsində həm təbii qaz, həm də bərpa olunan enerji istehsalı ilə bağlı gələcək planlarımız uğurlu olacaqdır. Bunun üçün işimizi komanda şəklində davam etdirməli, bir-birimizi davamlı surətdə dəstəkləməliyik. Əminəm ki, gələcək ilin fevralında Bakıda baş tutacaq növbəti görüşümüzə biz yeni nailiyyətlərimiz barədə danışacağıq.

Diqqətinizə görə təşəkkür edirəm!

X X X

Azərbaycanın energetika naziri **Pərviz Şahbazov**:

– Zati-aliləri cənab Prezident, Məşvərət Şurasının üzvləri adından Sizə dərin və əhatəli çıxışımıza görə səmimi təşəkkürümüzü bildiririk.

Bildiyiniz kimi, Məşvərət Şurası Cənub Qaz Dəhlizinin uğurlu istismarı və fəaliyyəti üçün Sizin təşəbbüsünüzə qədər qurulmuşdur. Biz indi bunu genişləndiririk. Bu gün bir daha məhz Sizin strateji planlarınız və dəstəyiniz sayəsində biz artıq yaşıl enerji sahəsinə qədəm qoyuruq.

Cənab Prezident, bir daha təşəkkür edirik.

Rumıniya Prezidenti cənab Klaus Yohannisin burada olması bizim bugünkü görüşümü zəhmətli məna verir. Təbii qazımızı Rumıniyaya artıq ixrac etməyə başlayırıq. Rumıniya bizim məhz yaşıl enerji sahəsində strateji tərəfdaşlarımızdan biridir. Mən indi sözü məmnuniyyətlə Rumıniyanın Prezidenti Zati-aliləri cənab Klaus Yohannisə vermək istəyirəm.

X X X

Rumıniya dövlətinin başçısı çıxış etdi.

Prezident Klaus Yohannisin çıxışı

– Təşəkkür edirəm.

Hörmətli Prezident İlham Əliyev.

Xanım komissar Kadri Simson.

Hörmətli nazirlər, yüksək rütbəli rəsmilər və nümayəndələr.

Əvvəla, Cənub Qaz Dəhlizinə həsr olunmuş belə bir mötəbər illik toplantıda çıxış etmək fürsətinə görə təşəkkür edirəm. Mən bu gün sizinlə burada olmaqdan məmnunam və şərəf hissi duyuram. Bu, Rumıniyanın artıq altıncı iştirakıdır. Mən Bakıya bizi dəvətə və qəbul etdiyinə görə Prezident İlham Əliyevə xüsusi təşəkkürümü bildirmək istəyirəm.

İki il bundan əvvəl istismara verilən Cənub Qaz Dəhlizi, şübhəsiz ki, özünü və o cümlədən Avropanın enerji təhlükəsizliyində strateji əhəmiyyətini doğrultdu. Biz dəhlizin reallığa çevrilməsində müdrikliliyini, siyasi iradəsini və qətiyyətini göstərmiş bütün şəxslərin səylərini alqışlayırıq. Dəhliz xüsusən indi daha böyük əhəmiyyət kəsb edir. Çünki Rusiyanın Ukraynaya qarşı təcavüzkar müharibəsi geosiyasi durumu kəskin şəkildə dəyişdi. Bu baxımdan və xüsusən də biz enerji təhlükəsizliyi haqqında danışırıqsa, bu belədir. Bu baxımdan Avropa İttifaqı və üzv dövlətlər etibarlı olmayan qaz təchizatından asılılığı kəskin şəkildə azaltmaq üçün həlledici addımlar atdılar. Çünki həmin qaz təchizatının geosiyasi dəyəri, sadəcə, çox baha başa gəlir.

Azərbaycan kimi etibarlı tərəfdaşlara doğru götürülmüş bu strateji kurs uzun müddət Rumıniya tərəfindən təşviq edilib. Biz 2009-cu ildən etibarən Rumıniya və Azərbaycan arasında strateji tərəfdaşlığın faydasını bir yerdə gördük. Avropanın enerji suallarına cavablar həmrəyliyi, regional əməkdaşlığı, mənbələrin və nəql yollarının şaxələndirilməsini nəzərdə tutur. Çünki Cənub Qaz Dəhlizi kimi layihələri əhatə edən prinsiplər məhz bunlardan ibarətdir.

Xanımlar və cənablar, 2022-ci ildə biz görülməmiş enerji çağırışları ilə üzləşdik. Qazın çatışmaması və ya münasib əlçatan qaz təchizatının olmaması, qiymətlərin dəyişkənliyi və bazarda qeyri-sabitlik baş verdi. Bu çağırışlar kompleks siyasəti və tənzimləyici qaydaları tələb edir. Avropa bazarında Xəzər qazının nəqli barədə Prezident Əliyev tərəfindən Azərbaycan adından şəxsən verilmiş təminatlar bazarlar üçün ən çətin anda çoxdan tələb olunan sabitlik və proqnozlaşdırmanı təmin etdi.

2022-ci ilin iyulunda Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında enerji sahəsində strateji tərəfdaşlığa dair Anlaşma Memorandumunun imzalanması Cənub Qaz Dəhlizinin Avropa İttifaqının şaxələndirmə strategiyasının əsas komponenti kimi rolunun gücləndirilməsinə yol açır. Lap əvvəldən Rumıniya Avropanın enerji tələbatlarını qarşılamaqda Azərbaycana və Cənub Qaz Dəhlizinə mühüm töhfəsini verdi və bunu etiraf etdi. Rumıniya Mərkəzi və Cənub-Şərqi Avropada yeni bazarlara doğru dəhlizin inkişafına və genişləndirilməsinə yönəlməli sayıqlar qoşulmaqda öz davamlı öhdəliyini qeyd etdi. Biz artan milli

istehlakımızı əhatə etmək üçün Xəzər qazının əlavə həcmələrinin alınmasında çox maraqlıyıq.

Xanımlar və cənablar, son illərdə mənim ölkəm qaz tranzit imkanlarının inkişafında və qonşu ölkələrlə bağlantının yaradılmasında xeyli sərəmayələr yatırırıb. İlk olaraq biz tamamilə yeni nəql olunma infrastrukturunu Rumıniya ərazisində yaratdıq. Bu, BRUA qaz boru kəməridir, həmçinin Bolqarıstan və Macarıstanla müvafiq qaydada interkonnektorların daha da təkmilləşdirilməsini təminlədi. İkincisi, Rumıniyanın transqaz şirkəti Yunanıstan, Bolqarıstan və Macarıstanda olan qaz nəql sistemi operatorları ilə səylərini birləşdirərək, şaquli dəhlizin inkişafına çalışdı. Beləliklə, 2022-ci ilin dekabrında dörd şirkətlə imzalanmış Anlaşma Memorandumu Cənubi və Mərkəzi Avropa arasında Rumıniya vasitəsilə qaz axınının iki istiqamətdə getməsinə təmin edəcəkdir. Bu da bütöv regionun enerji təhlükəsizliyinə töhfə verəcəkdir. Üçüncüsü, 2022-ci ilin yanvar ayında Rumıniyanın nəql məsələsi ilə məşğul olan operatoru sərəmayələri yatıraraq Transbalkan qaz boru kəmərinə məhz əks axın istiqamətində istismara verdi. Bu da Azərbaycandan Türkiyə, Bolqarıstan və Rumıniya vasitəsilə qaz həcmələrinin alternativ təchizatı marşrutudur və həmçinin digər bazarlara çıxışı da təmin edir.

Mən Rumıniya üçün digər vacib bir layihəni də qeyd etmək istəyirəm. Bu da bizim strateji tərəfdaşlığımıza, Moldovaya aiddir. Çünki biz paytaxt Kişineuya məhz qazın təchizatına gəldikdə, bizim razılaşmamız 2021-ci ilin oktyabrında oldu. Bu, əslində, Moldovanın illik istehlakını təmin etməyə əlavə imkanlar yaradacaqdır. Yekun olaraq, bütün bu davamlı səylər və Rumıniyanın yatırdığı sərəmayələr Cənub Qaz Dəhlizinin yeni bazarlara – Cənub-Şərqi Avropada və Mərkəzi Avropada genişləndirilməsinə imkan yaradır. Bu, əslində, hər iki tərəf üçün çox uduşlu vəziyyətdir, Azərbaycan öz təbii qazının ixracatını şaxələndirir və Avropanın enerji təhlükəsizliyinin gücləndirilməsinə töhfə verir.

Hörmətli iştirakçılar, təbii qaz, əslində, dekarbonlaşma prosesinə böyük dəstək verən bir haldır və Avropa İttifaqında Rumıniya fəal şəkildə təbii qazın və nüvə enerjisinin yaşıl enerji sahəsinə daxil edilməsini təşviq etmişdir. Bununla iqtisadiyyatların karbonadan azad oluna bilər. Bunun sayəsində uzun müddətdə təbii qazın Avropa İttifaqında istifadə edilməsi iqtisadiyyatı gücləndirəcək. Hazırda Rumıniya karbohidrogenlərin hasilatında və onların işlənilməsində öz rolunu oynayır. Qara dənizdə bununla bağlı yataqlar var. Lakin bundan əlavə, 2026-2027-ci illərdə həcmələr olacaqdır və Rumıniya birmənalı olaraq Avropada iqtisadiyyatların daha da güclü olmasını təmin edəcəkdir.

Eyni zamanda qeyd etmək istəyirik ki, bizim regionda əməkdaşlıq çox güclüdür. Əslində, mövcud potensial və transsərhəd əməkdaşlığa aid olan infrastrukturun inkişaf etdirilməsi gündəlikdədir. Bu baxımdan yaşıl enerjinin istehsalı və onun nəqli ilə bağlı Azərbaycan, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan arasında imzalanmış razılaşma önəmlidir. Bu sənəd 2022-ci il dekabrın 17-də Prezident Əliyevin Buxarestə səfəri zamanı imzalandı və bunun sayəsində Qara dənizin dibi ilə çəkiləcək elektrik kabeli daha güclü Avropa enerji çərçivəsinin təhlükəsizliyinə imkan yaradacaqdır. Bu həmçinin sizin planlarımızın həyata keçirilməsinə, iqtisadi rifahın təmin edilməsinə, təhlükəsizlik və iqlim sahəsində müvafiq tədbirlərin görülməsinə Avropa üçün və bizim tərəfdaşlarımız üçün

imkan yaradacaq.

Xanımlar və cənablar, bir tərəfdən Avropa İttifaqı və onun üzv dövlətləri, digər tərəfdən isə Azərbaycan arasında enerji əməkdaşlığının strateji prioritetləri var. Bundan əlavə, əslində, bazarın məntiqi fəaliyyəti də tələb olunur. Mən sizi əmin etmək istəyirəm ki, mənim ölkəm regional əməkdaşlığa güclü və davamlı dəstək verəcəkdir. Həmçinin biz qarşımızda olan ümumi çağırışların dayanıqlı həll yollarının tapılmasında səylərimizi göstərəcəyik ki, enerji təhlükəsizliyi daha da güclənsin.

Təşəkkür edirik.

X X X

Pərviz Şahbazov: Təşəkkür edirəm, cənab Prezident. Sizin verdiyiniz güclü dəstəyə görə təşəkkür edirəm. Layihələrimizi dəstəkləyirsiniz və biz Rumıniya ilə enerji əməkdaşlığımızı çox yüksək dəyərləndiririk.

İndi isə mən Avropa İttifaqının energetika məsələləri üzrə komissarı xanım Kadri Simsona söz vermək istəyirəm. Buyurun xanım, söz Sizindir.

X X X

Avropa İttifaqının energetika məsələləri üzrə komissarı xanım Kadri Simson çıxış etdi.

Komissar Kadri Simsonun çıxışı

– Hörmətli Prezident Əliyev.

Hörmətli nazirlər, xanımlar və cənablar.

Bu gün Bakıda olmaqdan çox məmnunam. Biz iki mühüm münasibətlə buraya toplaşmışıq – Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin 9-cu iclasında və Yaşıl Enerji Məşvərət Şurasının 1-ci iclasında iştirak edirik.

Bu gün apardığımız müzakirə enerji bazarlarının global səviyyədə dəyişməsi şəraitində baş tutur. Qlobal artım risk altındadır. Enerji təhlükəsizliyi isə bizi düşündürən birinci məsələdir. Bu səbəbdən Məşvərət Şurasının bu gün keçirilən toplantıları mühüm fürsət hesab olunur və bizə göstərir ki, Avropa İttifaqı, Azərbaycan və tərəfdaş ölkələr enerji təhlükəsizliyinin və bazarda sabitliyin təmin edilməsində birgə çalışırlar.

Biz həmçinin uzunmüddətli dayanıqlı enerji tərəfdaşlığının əsaslarını qoyuruq. Bu tərəfdaşlıq bərpa olunan enerjiyə və enerji sistemlərimizin daha sıx bir-birinə bağlı olmasına söykənir. Avropa İttifaqı və Azərbaycan artıq çox yaxşı əməkdaşlıq edirlər. Enerji sahəsində strateji tərəfdaşlığa dair bizim yeni Anlaşma Memorandumumuz Cənub Qaz Dəhlizinin rolunu həm Avropa İttifaqı, həm Azərbaycan üçün gücləndirdi və onun genişlənməsinin dəstəklənməsi məqsədilə ümumi qətiyyətimizi nümayiş etdirdi. Rəqəmlər göz qarşısındadır. Cənub Qaz Dəhlizi boru kəməri ilə Avropa İttifaqına qaz təchizatı 2021-ci ildə 8,1 milyard kubmetrdən 2022-ci ildə 11,4 milyard kubmetrə çatmışdır. Bu artım Avropa İttifaqına qaz təchizatının şaxələndirilməsinə, onun təhlükəsizliyi və sabitliyinə böyük töhfə verərək mühüm rol oynamışdır.

Trans-Adriatik boru kəmərinə aparılmış sonuncu mütləq sınağın nəticələri hazırkı buraxılış qabiliyyətinin iki dəfə artırılmasından xəbər verir. Qaz təchizatı sahəsində Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında artan əməkdaşlıq bizim diplomatik fəaliyyətimizin genişlənməsi ilə üst-üstə düşür. Həmin qarşılıqlı qətiyyət bu böhranı iqtisadi imkanlara çevirəcək. Biz, həmçinin bu tərəfdaşlığın gələcəkdə bizi hansı səviyyəyə aparacağını bilməliyik. Sıxılmış maye qaz təchizatını artırdığımız halda Cənub Qaz Dəhlizi Avropa İttifaqına boru kəməri ilə nəql edilən qazın az sayda sabit və rəqabətçi mənbələrdən biri kimi qalacaqdır. Bu, həmçinin Azərbaycanla birgə qüvvələrinin birləşdirmə baxımından Xəzər bölgəsində digər tərəflər üçün iqtisadi cəhətdən potensial fürsətdir.

Sizə yaxşı məlumdur ki, Avropa İttifaqı, həmçinin enerjiyə tələbatın məhdudlaşdırılması və bərpa olunan enerjinin artırılması üzərində çalışır. Bununla belə, biz qazımızın əvvəlki əsas təchizatından uzaqlaşaraq, Avropa İttifaqının əvəzləmək istədiyi qazın bütöv həcmi onu göstərir ki, etibarlı təchizatılardan gələcək təbii qaz tələbatı artırmaqda davam edəcəkdir.

Bərpa olunan enerjiyə marağımız o deməkdir ki, biz qazdan başqa digər enerji mənbələri üzərində etibarlı tərəfdaşlığımızla əməkdaşlığımızı genişləndirmək istəyirik. Yaşıl Enerji Məşvərət Şurasının fəaliyyətə başlaması həmin yeni istiqamət üzrə bu gün

tərəfdaşlar arasında razılığın olmasını aydın şəkildə göstərir. Dayanıqlı enerji gələcəyinin formalaşdırılması böyük sayda alət və vəsaitlərdən istifadəni nəzərdə tutur. Avropa İttifaqı bərpa olunan enerjiden daha çox pay götürə biləcək bazarın qurulmasında böyük təcrübəyə malikdir. Keçmişdə qalan bir neçə çətin ilə baxmayaraq, elektrik enerjisi şəbəkəmiz özünün sabit və müqavimətli olduğunu göstərdi. Biz bu sahədə biliklərimizi bölüşməkdən məmnun olardıq. Əlbəttə, bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqədə olan bazarlar və tərəfdaş ölkələr bu prosesin əsas hissəsidir. Azərbaycanda bərpa olunan enerjinin, xüsusən də dənizdə külək enerjisinin istifadə edilməmiş potensialı yaxşı məlum olan faktır. Buna görə Azərbaycan Avropa İttifaqına bərpa olunan enerji və hidrogenin ixracatçısına çevrilmək potensialına malikdir. Bizim Avropa İttifaqı naminə enerji proqramımız bərpa olunan enerji güclərinin qurulmasını və şəbəkəyə qoşulmasını gücləndirmək üçün Azər-

baycanı artıq dəstəkləyir. Avropa İttifaqı masa üzərinə öz nouhau texnologiyasını və özəl sərmayələrini qoyur.

Bildiyiniz kimi, bərpa olunan enerji məsələnin yalnız bir hissəsidir. Enerjiyə qənaət, həmçinin təchizat təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi və dekarbonlaşmanın təmin edilməsi məqsədilə göstərdiyimiz səylər üçün açardır. Yeni anlaşma memorandumu ilə biz gündəliyi bütün istiqamətlərdə irəliyə doğru aparmaq üçün Azərbaycanla birgə işin davam etdirilməsini səmimiyyətlə arzulayırdıq.

Hörmətli Prezident Əliyev.

Xanımlar və cənablar, nazirlər.

Ümumi iqtisadi rifah və geosiyasi sabitlik bir-biri ilə sıx bağlıdır. Vətəndaşlar enerji sahəsində əməkdaşlığımızdan yararlanacaqlar. Mən çıxışımı, sadəcə, Cənub Qaz Dəhlizinin gələcəyinə aid müsbət nəticə ilə bitirmək istəyirəm. Həmçinin mən yeni Yaşıl Enerji Məşvərət Şurasında bərpa olunan enerji naminə çalışmaq üçün əməkdaşlığımızı sə-

mimiyyətlə arzulayıram. Bu gün sizin hamınıza məhsuldar müzakirələr arzu edirəm. Sağ olun.

X X X

Pərviz Şahbazov: Hörmətli komissar Simson, dəyərli çıxışınıza görə Sizə təşəkkürümü bildirirəm. Biz Cənub Qaz Dəhlizinin rolunun vacibliyini Sizin çıxışınızda gördük. Bununla bizim giriş sessiyamız başa çatır.

Hörmətli cənab prezidentlər, çox sağ olun ki, bu gün bizimlə burada oldunuz.

X X X

Sonra tədbir "Cənub Qaz Dəhlizi və Yaşıl enerji üzrə nazirlər sessiyası", "Cənub Qaz Dəhlizi: Əlverişli, sabit və təhlükəsiz təbii qaz təchizatının genişləndirilməsi" və "Yaşıl enerji: Xəzər dənizinin külək enerjisinin Avropa enerji bazarlarına çatdırılması" mövzularında plenar sessiyalarla davam etdi.

Həmçinin Məşvərət Şurası çərçivəsində "Azərbaycan, Gürcüstan, Macarıstan və Rumıniya Hökumətləri arasında imzalanmış yaşıl enerji sahəsində strateji tərəfdaşlıq haq-

qında Saziş" in icrası üzrə Rəhbər Komitənin ilk iclası keçirildi.

X X X

Qeyd edək ki, tədbirlərdə Avropa İttifaqının, Türkiyə, İtaliya, ABŞ, Böyük Britaniya, Gürcüstan, Macarıstan, Rumıniya, Bolqarıstan, Yunanıstan, Albaniya, Moldova, Monteneqro, Serbiya, Ukrayna və Xorvatiyanın yüksək səviyyəli nümayəndələri iştirak edirlər.

İclaslarda enerji şirkətlərindən SOCAR, BP, BOTAS, TANAP, TAP, TPAO, TAQA, Bulgargaz EAD, Bulgartransgaz, İCGB, Fluxys, ROMGAZ SA, SACE, Desfa, TotalEnergies, FGSZ Ltd, SNAM, Uniper, Petronas, ACWA Power, Masdar, Fortescue Future Industries, WindEurope, SolarPower Europe, maliyyə təsisatlarından isə Dünya Bankı, Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası, Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı, Avropa İnvestisiya Bankı, Asiya İnfrastruktur və İnvestisiya Bankı, Asiya İnkişaf Bankı və digər qurumlar təmsil olunub.

Prezident İlham Əliyev Avropa İttifaqı komissarının başlıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 3-də Bakıda Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin 9-cu və Yaşıl Enerji Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin 1-ci iclaslarında iştirak edən Avropa İttifaqının energetika məsələləri üzrə komissarı xanım Kadri Simsonun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini

qəbul edib.

Dövlətimizin başçısı tədbirdə iştirakına görə Kadri Simsona təşəkkürünü bildirdi. Prezident İlham Əliyev ötən ilin iyulunda Avropa Komissiyasının Prezidenti xanım Ursula Fon der Lyayenin ölkəmizə səfəri zamanı Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında imzalanmış enerji sahəsində Strateji Tərəfdaşlığa

dair Anlaşma Memorandumunun əhəmiyyətini vurğuladı.

Dövlətimizin başçısı Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında imzalanmış enerji sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında sənədə uyğun olaraq, ölkəmizin qaz istehsalını 2027-ci ilədək artırmaq niyyətində olduğunu və Avropa İttifaqına üzv ölkələr arasında qurulan interkonnektorlar vasitəsilə yeni bazarlara çıxış imkanlarının yarandığını diqqətə çatdırdı.

Prezident İlham Əliyev Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində Yaşıl enerji üzrə nazirlərin 1-ci iclasının, həmçinin Azərbaycan, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan arasında nazirlər səviyyəsində görüşün keçiriləcəyini qeyd etdi.

Ölkəmizin bərpa olunan enerji sahəsində böyük resurslarının olduğunu vurğulayan dövlətimizin başçısı Azərbaycan, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan arasında imzalanmış sənədin də ölkəmizin bərpa olunan mənbələrdən əldə edilən elektrik enerjisinin Avropa bazarına çıxarılması üçün böyük perspektivlər vəd etdiyini bildirdi.

Azərbaycan Prezidenti Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində aparılacaq müzakirələr nəticəsində yeni təşəbbüslərin və

ideyaların yaranacağına ümidvar olduğunu qeyd etdi.

Kadri Simson Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında enerji sahəsində Strateji Tərəfdaşlığa dair Anlaşma Memorandumuna görə təşəkkürünü ifadə etdi və Azərbaycanın Avropa İttifaqına üzv ölkələrin qaza tələbatının ödənilməsində oynadığı rolunun, enerji təhlükəsizliyinə verdiyi töhfələrinin yüksək qiymətləndirildiyini diqqətə çatdırdı. Qonaq dedi ki, hazırda Avropa İttifaqı məkanında enerji təhlükəsizliyi baxımından gərgin zamanda Azərbaycanın dəstəyi və yardımı yüksək qiymətləndirilir. Energetika məsələləri üzrə komissar bildirdi ki, Avropa İttifaqı Azərbaycanla təbii qaz, yaşıl enerji sahələrində əlaqələri genişləndirməkdə maraqlıdır, həmçinin Azərbaycanla elektrik enerjisi ilə bağlı əməkdaşlıq imkanlarını yüksək qiymətləndirərək onu nəzərdən keçirir və bu istiqamətdə də əməkdaşlığa hazırdır.

Söhbət zamanı Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığın perspektivlərinə dair fikir mübadiləsi aparıldı. Avropa İttifaqının Ermənistanla Azərbaycan arasında münasibətlərin normallaşdırılmasına verdiyi töhfəsinin və Brüssel sülh prosesinin əhəmiyyəti vurğulandı.

Prezident İlham Əliyev İtaliyanın ətraf mühit və enerji təhlükəsizliyi nazirini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 3-də Bakıda Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin 9-cu və Yaşıl Enerji Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin 1-ci iclaslarında iştirak edən İtaliya Respublikasının ətraf mühit və enerji təhlükəsizliyi naziri Cilberto Piketto Fratini qəbul edib.

Dövlətimizin başçısı 2020-ci ildə İtaliyaya dövlət səfərini, həmçinin ötən ilin sentyabrında rəsmi səfərini xatırladı, İtaliyanın Prezidenti və digər yüksək rəsmi şəxsləri ilə görüşlərini məmnunluqla qeyd etdi. Prezident İlham Əliyev imzalanmış sənədlərə əsasən Azərbaycan-İtaliya əməkdaşlığının strateji tərəfdaşlıq ruhunda inkişaf etdiyini bildirdi, ölkələrimiz arasında siyasi dialoqun yüksək səviyyədə olduğunu dedi.

İtaliya ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlığın yalnız enerji sahəsini deyil, çox geniş sahələri əhatə etdiyi bildirildi, elm və təhsil sahəsində əməkdaşlıq xüsusi qeyd olundu. Diqqətə çatdırıldı ki, ADA Universiteti ilə İtaliya universitetləri arasında imzalanmış sənədə uyğun olaraq Bakıda İtaliya-Azər-

baycan Universitetinin açılması mühüm əhəmiyyət daşıyır.

Eyni zamanda Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərində İtaliya şirkətlərinin fəal çalışdıqları vurğulandı. Diqqətə çatdırıldı ki, Azərbaycanla İtaliya arasında əməkdaşlıq bütün sahələrdə dostluq və qarşılıqlı anlaşma əsasında inkişaf edir. Həmçinin iki ölkə arasında enerji sahəsində əməkdaşlığın vacib komponenti olan TAP layihəsinin əhəmiyyəti qeyd edildi.

İtaliyalı nazir, öz növbəsində, qəbula görə təşəkkürünü bildirdi və Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasının nazirlər toplantısı çərçivəsində aparılan müzakirələrin əhəmiyyətini qeyd etdi. Nazir ölkələrimiz arasında münasibətlərin strateji tərəfdaşlıq xarakteri daşdığını vurğuladı, Azərbaycanın İtaliyanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında vacib rol oynadığını dedi.

Cilberto Piketto Fratin yaxın gələcəkdə TAP layihəsinin ötürücülük qabiliyyətinin artırılmasının əhəmiyyətini qeyd etdi, İtaliyanın Azərbaycandan qaz idxalının artırılmasında maraqlı olduğunu bildirdi. Qonaq

Azərbaycanın böyük bərpa olunan enerji potensialına malik olduğunu deyərək İtaliya şirkətlərinin gələcəkdə bu sahədə də ölkəmizlə əməkdaşlıq etmək niyyətində olduqlarını

diqqətə çatdırdı.

Görüşdə qarşılıqlı maraqlı digər məsələlər ətrafında da fikir mübadiləsi aparıldı.

AZƏRTAC

Babək rayon sakinlərinin müraciətləri dinlənilib

Fevralın 3-də Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi Fuad Nəcəfli Babək rayonunda olub, sakinlərlə görüşüb,

onların müraciətləri dinlənilib.

Əvvəlcə Babək şəhərindəki Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsi və şəhidlər abidəsi ziyarət edilib, gül

dəstələri qoyulub.

Sonra görüşdə 159 rayon sakininin müraciəti dinlənilib.

"Şərq qapısı"

"Şərq qapısı" qəzetinin rəsmi internet səhifəsi "GOVAZ" zonasına köçürülüb

Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti tərəfindən Naxçıvan Muxtar Respublikasında dövlət qurumlarının internet səhifələrinin "GOVAZ" zonasında qeydiyyatdan keçirilməsi və təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi ilə bağlı müvafiq tədbirlər davam etdirilir.

Həyata keçirilən tədbirlərin davamı olaraq "Şərq qapısı" qəzetinin elektron informasiya resursu yeni "serq-qapisi.gov.az" adı ilə "AzStateNet" şəbəkəsinə köçürülüb.

Qeyd edək ki, qəzetin rəsmi internet səhifəsi Naxçıvan Muxtar Respublikası Rabitə və Yeni Texnologiyalar Nazirliyinin mühən-

dis-proqramçıları tərəfindən müasir proqramlaşdırma dillərindən istifadə edilərək hazırlanıb.

Yeni hazırlanmış internet səhifəsinin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, axtarış sistemlərində qeydiyyatdan keçirilməsi və axtarış sistemlərində ön sıralarda tapılması üçün nazirliyin mühən-

disləri tərəfindən zəruri texniki tədbirlər həyata keçirilib. Həmçinin saytın domen ünvanı da müvafiq qaydada yenilənməklə domenə bağlı e-poçt adresləri ilə təmin ediləcəkdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Rabitə və Yeni Texnologiyalar Nazirliyinin mətbuat xidməti

Canlı şəhid...

Dünyadan vaxtsız, vədsiz, səhlənkarlıq ucbatından köçən bir qazinin yoldaşı kimi bu vətənpərvərliklə dolu, Vətən sevdalı, torpaq məhəbbətli cümlələri qələmə almaq nə qədər çətin olsa da, eyni zamanda keçirdiyim fəxr, qürur hissi sayəsində bir o qədər də asan gəlir mənə. Gəlin sizi də xeyalları yarımçıq qalmış, muradına çata bilməmiş Muradın həyat hekayəsi ilə yaxından tanış edim...

Murad Bağirov 1997-ci il iyul ayının 16-da Babək rayonunun Məmmədza Dizə kəndində vətənpərvər, zəhmətkeş bir ailədə dünyaya göz açmışdı. Hekayənin lap əvvəlindən, Muradın uşaqlığından danışsaq, onun necə bir qəhrəman olacağı bu gün üçün məlum imiş. Muradın hələ kiçik yaşlarından vətənpərvər ruhda böyüməsi onun hərbiyə qarşı marağının artmasına vəsilsə olub. 2014-cü ildə təhsilini bitirdikdən sonra hərbi xidmətə yollanmış və xidmətini başa vursa da, Vətənə, onun bütövlüyünə olan sevgisi onu hərbi xidmətdən çox saxlaya bilməmişdi. 2018-ci ildə Culfa rayonunda yerləşən "N" hərbi hissədə sürücü kimi fəaliyyətə başlamış, 2020-ci il sentyabrın 27-də başlayan İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı, Vətənin ən çətin anında könüllü şəkildə ön cəbhəyə yollanmışdır. Anası, atası da hər zaman deyir ki, evin yeganə oğlu olan Muradın qəlbində dağ boyda Vətən əşqi var idi. Vətən adı gələndə gözü başqa heç nə görməyən, torpağı üçün gözünü qırpmadan ölümə getməyə hazır olan Odlar yurdu igidlərindən idi. Bəzən düşünürəm ki, bəlkə də, Azərbaycan məhz bu yurdda yaşayan igidlərin Vətən üçün, torpaq üçün özlərini düşünmədən oda atacağına görə Odlar yurdu deyilir. Vətənimizin başı üzərində qara buludların artdığı bir vaxtda "Canım yolunda fəda olsun, Vətənim!" – deyən, haqqı döndürməyə oğullar sırasında Murad və onu bir an da olsun yalnız buraxmayan Ayaz da var idi...

Bu çətin və məşəqqətli yolda Ayaz və Murad da igid oğullarımız, qardaşlarımız kimi öz borclarını ləyaqətlə, şərəflə yerinə yetirdilər. Murad müharibədəki acı xatirələrindən danışan zaman oraya gedən hər kəsin ölümü gözə aldığı, tək hədəflərinin torpaqlarımızı azad etmək olduğunu deyirdi. Döyüşlərdə Muradı sarsıdan Şuşanı mühasirədən azad edərək Ayazın ürəyindən qəlpə yarası alaraq şahadətcə ucalması idi. Ayaz onun üçün təkəcə bibioğlu, qonşu deyil, əsl dost, qardaş idi. Qardaşı qollarında şəhid oldu, vidalaşdı Muradla. İnsanın

sevdiyi birini itirməsinin necə hiss olduğunu tam mənada Muradı itirəndə anladım. Və bu gün də Muradın nələr yaşadığını təsəvvür belə edə bilmirəm. Biz insanları ayaqda tutmanın ən yaxşı təsəlli olduğunu bilirik. Amma Murad onu təsəlli edəcək birinin olmadığını dərk edərək silahı əlinə alıb Vətəni uğrunda vuruşmalı idi. Belə də etdi:

*Yeni yoldan Şuşayadək,
Bir yol keçdi cəsur Murad.
Soyuq səngər divarını
Sevgisiylə etdi abad.*

Ayazdan geriyyə möhkəm dostluq xatirələri qalmışdı Murada. Bax, beləcə, müharibənin bitməsinə satlar qalmış Ayazın adı ölümsüzlər sırasına yazılarkən Murad da, canlı şəhid, qazi kimi yaşadı. Bəli, yaşadığı kənddə hər kəsin dediyi kimi, Murad artıq canlı şəhid idi. Bütün canlı şəhidlərimiz qələbə günü münasibətilə 10 dekabrda keçirilən hərbi paradada bir araya gəldilər. Doğma yurdumuz üçün necə də gözəl gün idi 10 dekabr. Əziz Qarabağımız, əziz Şuşamız daha azad, daha məğrur görünürdü həmin gün.

Hərb tariximizin şərəfli səhifəsi olan və bizi qələbə zirvəsinə ucaldıran 44 günlük Vətən müharibəsində xalqımızın qeyrətli oğulları erməni işğalçılarına məğlub etdilər, torpaqlarımızın düşmən tapdağına son qoydular, uzun illərdir, qədəmimizin dəymədiyi, nəfəsimizin toxunmadığı yurdlarımızda üçrəngli bayrağımızı qaldırdılar. Lakin, eyni zamanda da ürəyimizə üç minə yaxın şəhidin qoru düşmüşdü. Bu od fəxrlə "Mən azərbaycanlıyam!"

(esse)
– deyən, Vətən uğrunda canını fəda etməyə hazır olan, cəbhəyə yollanan vətənpərvərlərin ürəyində alovlanıb məşələ dönür. İllərlə, bəlkə də, əsrlərlə bu od diyarımızda yaşayanların qəlbində alışıb yanacaq. Əzəldən bəri keçmişinə bağlı, sadıq qalan Azərbaycan xalqı şəhidlərinə, qazilərinə də sadıq qalacaq, birlik, bərabərlik sayəsində 44 günlük Vətən müharibəsində qazandığımız qələbə də, şübhəsiz, tarixin şanlı səhifəsinə əbədi həkk olunacaq...

Hələ də 44 günlük zəfər yürüşündən geri dönmən müharibə iştirakçıları, igidlərimizi, həmçinin də Muradı Naxçıvan əhalisinin necə coşqu ilə qarşılamağı gözlərimizin önündən getmir. Oradakı hər kəs bir-birinə ən əziz, doğma ana-ata, bacı-qardaş idi. Kəsilsən qurbanlar, edilən dualar, arzulər, diləklər insanların bir-birlərinə daha da yaxınlaşdırmışdı. Hər kəs sevinc və fəxr ilə Muradı bağrına basırdı. Təəssüf ki, bu sevinc də çox çəkmədi...

İki il sonra ailə quran Murad 4 ay ötmədən avtomobil qəzasında məsuliyyətsiz bir sürücünün güdazına getdi. Tankın, topun qarşısında məğrur dayanan igidim ehtiyatsızlığın, etinasızlığın qurbanı oldu. Və biz bir igidimizi, qəhrəmanımızı, canlı şəhidimizi itirdik. 10 oktyabr. Həmin payız bir ailənin ümidlərini də, sevinclərini xəzan yeli kimi sovurub apardı. Valideynlərini oğulsuz, yoldaşını sevgisiz, dünya üzə görməmiş, dərindən xəbərsiz, günahsız mələyini tənha qoyub getdi Murad. Əvəzində isə şəhid yoldaşlarına, dostu, qardaşı, sirdaşı Ayaza qovuşdu. 11 oktyabrda əbədiyyətə yola saldıq hayat yoldaşımı. Murad özündən sonra həm də böyük bir qürur, fəxr buraxıb getdi. Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin sərəncamları ilə təltif olunduğu "Vətən müharibəsi iştirakçısı", "Xocavəndin azad olunmasına görə", "Şuşanın azad olunmasına görə", "Şücaətə görə" medalları qaldı unudulmaz əbədi yaşayacaq yadigar kimi...

Vətənpərvər bir insanın həyat yoldaşı olaraq bu gün fəxr edirəm ki, neçə-neçə oğulların qanı, canı bahasına azad edilən torpaqlarda Muradın da ayaq izi, bir xatirəsi var. Bütün şəhidlərimiz, sonradan hər hansı səbəbdən, bədbəxt hadisə nəticəsində dünyadan köçmüş qazilərimiz, müharibə iştirakçılarımız qəlbimizdə əbədi yaşayacaq...

Sürəyya BAĞIROVA

Gənclərin "Qış məktəbi"ndə ilk mərhələ başa çatıb

dirməklə yanaşı, onlara hər bir azərbaycanlıya ömək olan Heydər Əliyev irsinin şifalanmasından ibarətdir. Üçgünlük müddət ərzində bu istiqamətdə müxtəlif tədbirlər reallaşdırılıb.

Belə ki, düşərgə müddətində gənclər və idman naziri Ramil

Hacının gənclərlə görüşü keçirilib. Həmçinin Naxçıvan Dövlət Universitetinin müəllimi, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Arzu Abdullayevin təqdimatında "Heydər Əliyev və Azərbaycan gəncliyi" mövzusunda seminar, Ümummilli Liderimizin

həyatı və siyasi fəaliyyəti ilə bağlı film və intellektual oyun, "Azərbaycan tarixinin və Milli qəhrəmanların yeni və yaradıcı üsulla təbliği" adlı müsabiqə, sosial şəbəkələrdən istifadə ilə bağlı panel müzakirələri, yaradıcılıq gecəsi, "Vətəni tanı!" intellektual oyunu təşkil olunub. Vətən müharibəsi iştirakçıları ilə görüş, eləcə də Əlahiddə Ümumqoşun Ordu hərbiçilərinin əlbəyaxa döyüş təlimi də iştirakçılar tərəfindən maraqla qarşılanıb.

Qeyd edək ki, düşərgədə, ümumilikdə, 50 nəfər iştirak edib və fərqlənən gənclər fəxri fərmanla təltif olunublar. Dörd mərhələdən ibarət layihə çərçivəsində növbəti düşərgə 7-9 fevral tarixlərinə nəzərdə tutulub.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin mətbuat xidməti

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi Naxçıvan Bioresurslar İnstitutunun "Meyvə, tərəvəz və üzümçülük" laboratoriyasının rəhbəri, aqrar elmləri doktoru, dosent Varis Quliyev, baş elmi işçi, dosent Loğman Bayramovun və Azərbaycan Aqrar Universitetinin "Bağçılıq" kafedrasının dosenti Hüseyn İdrisovun həmmüəllif olduqları "Naxçıvanda meyvəçilik, tərəvəzçilik, üzümçülük" adlı fundamental dərs vəsaiti işıq üzü görüb.

Yeni nəşrlər

"Naxçıvanda meyvəçilik, tərəvəzçilik, üzümçülük" adlı fundamental dərs vəsaiti nəşr edilib

"Naxçıvanda meyvəçilik, tərəvəzçilik, üzümçülük" adlı dərs vəsaitinə Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti Elmi Şurasının 8 yanvar 2023-cü il tarixdə keçirilən iclasında 25 may 2022-ci il tarixli tədris vəsaitlərinə və elmi nəşrlərə nəşr hüququ verilməsi qərarına əsasən 22 dekabr 2022-ci il tarixli iclasının qərarı ilə nəşr edilməsi hüququ (qrif) verilmişdir.

2023-cü ilin ilk ayında "Müəllim" nəşriyyatı tərəfindən nəşr edilən "Naxçıvanda meyvəçilik, tərəvəzçilik, üzümçülük" adlı dərs vəsaiti giriş və meyvəçilik, tərəvəzçilik, üzümçülük sahələri üzrə 3 bölmədən ibarətdir. Kitabda bölmələr üzrə becərilən ayrı-ayrı sortlar haqqında müəllimlərin, elmi məlumatlar, rəngli fotosəkillər verilmişdir. Hər bölmənin axırında müvafiq ədəbiyyat siyahısı göstərilmişdir. Yeni nəşrdə Naxçıvan bölgəsinin aqrar sektorunda meyvəçiliyin, tərəvəzçiliyin, üzümçülüyn inkişaf tarixi, problemləri, müasir vəziyyəti, perspektivləri, becərilən sortların biologiyası və aqrartexnikası haqqında elmi və praktiki məlumatlar verilir. Həmçinin kitabda muxtar respublika üzrə meyvəçiliyin, tərəvəzçiliyin,

üzümçülüyn sistemati-kası, genofond tərkibi, xəstəlik və zərərvericiləri, onlara qarşı mübarizə tədbirləri, geniş becərilən təbiiyönümlü sortlar haqqında elmi məlumatlar işıqlandırılmışdır.

Dərs vəsaitindən Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin, Naxçıvan Dövlət Universitetinin müvafiq kafedrasında, həmçinin aqrar yönümlü təhsil müəssisələrinin bakalavr, magistr pilləsində çalışan professor, müəllim, təhsil alan tələbələr, həmçinin meyvəçilik, tərəvəzçilik, üzümçülük üzrə elmi işçilər, kənd təsərrüfatı müxəssisləri, fermer təsərrüfatı ilə məşğul olan sahibkarlar, fərdi torpaq sahibləri, aqraromlar və digər şəxslər istifadə edə bilərlər.

Qeyd etmək istəyirəm ki, "Naxçıvanda meyvəçilik, tərəvəzçilik, üzümçülük" adlı fundamental kitab çox qiymətli dərs vəsaitidir. Bu kitab muxtar respublikada müvafiq ixtisaslar üzrə yeni kadrların hazırlanmasında, həmçinin meyvə, tərəvəz və üzüm məhsullarının innovativ üsullarla artırılması üçün elmi əsasların yaradılmasında mühüm rol oynayacaqdır.

İsmayıl MƏMMƏDOV
biologiya elmləri doktoru

Hüquqi maarifləndirmə günün tələbidir

Sual: Hədə-qorxu ilə tələbetmə hansı məsuliyyətə səbəb olur?

Cavab: Hədə-qorxu ilə tələbetmə həm əmlakla, həm də əmlakla olan hüquqa yönəlidir. Azərbaycan Respublikasının cinayət qanunvericiliyinə əsasən hədə-qorxu ilə tələbetmə, yəni zərərçəkmiş şəxsin və ya onun yaxın qohumlarının şəxsiyyəti üzərində zor göstərmə, onların haqqında rüsvayedicə məlumatlar yayma və ya onların əmlakını tələf etmə hədəsi ilə öz gənənin əmlakını və ya əmlakla olan hüququnu və ya əmlak xarakteri daşıyan digər hərəkətlər etməsinə tələbetmə üç il ədək müddətə azadlıqdan məhrumlaşdırılması və ya üç ildən beş il ədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır.

Eyni əməllər qabaqcadan əlbi olub bir qrup şəxs tərəfindən törədildikdə, təkrar törədildikdə, zor təbiiyyətə ilə törədildikdə və xeyli miqdarda (beş min manatdan yuxarı, lakin əlli min manatdan artıq olmayan məbləğdə) əmlak əldə etmə

məqsədilə törədildikdə beş ildən on il ədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır.

Həmçinin bu əməllər, mütəşəkkil dəstə tərəfindən törədildikdə, külli miqdarda (əlli min manatdan yuxarı, lakin beş yüz min manatdan artıq olmayan məbləğdə) əmlak əldə etmə məqsədilə törədildikdə, zərərçəkmiş şəxsin sağlamlığına ağır zərər vurmaqla törədildikdə və əvvəllər talama və ya hədə-qorxu ilə tələb etməyə görə iki dəfə və ya daha çox məhkum edilmiş şəxs tərəfindən törədildikdə on ildən on beş il ədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır. Bu əməllər, xüsusilə külli miqdarda (beş yüz min manatdan yuxarı olan məbləğdə) əmlak əldə etmə məqsədilə törədildikdə isə on üç ildən on yeddi il ədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Prokurorluğunun Hüquqi təminat və insan hüquqları məsələləri şöbəsi

Elan

Malsatanın satdığı dəftərxana ləvazimatları haqqında məlumat

Qeyd olunmuş sənədlər toplusunu 13 fevral 2023-cü il, saat 18⁰⁰-a kimi Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Miqrasiya Xidmətinə təqdim etmək lazımdır.

Əlaqə telefonu: (036) 550-88-91

İtmişdir

Sadiqova Səbinə Şamil qızının adına olan Azərbaycan Respublikası vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi itdiyindən etibarsız sayılır.

Naxçıvan şəhəri, L.Ələkbərov 27-ə da yaşayan Məmmədov Səlahəddin Saməddin oğlunun adına

olan 4518 inventar nömrəli texniki pasport itdiyindən etibarsız sayılır.

Kəngərli rayon Xok kənd sakini Nağdəliyev Hüseyn Ənnağı oğlunun adına olan JN-409^A inventar nömrəli, 10800038 kodlu "Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə" itdiyindən etibarsız sayılır.

ŞƏRQ qapısı
Baş redaktor:
MEHRİBAN SULTANOVA

Ünvan: AZ-7000,
Naxçıvan şəhəri, "Təbriz" küçəsi 14.
Telefonlar: Məsul katib: 545-62-47
Şöbələr: 545-81-44, 545-51-18
Müxbirlər: 545-75-21, Faks: 544-52-52
E-mail: serqqapisi@nakhchivan.az

Qeydiyyat №: 575
Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Nömrəyə məsul: Gülcəmal Tahirova
Qəzet redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib və Əcəmi NPB-də ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.
Tiraj: 1000. Sifariş № 91